KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Lausunto

21.10.2026

Asia: Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
Lausunnon laatija: Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan lausunto:

Keski-Suomen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma luo yhteisen suunnan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiselle vuosille 2026–2029. Suunnitelman tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä varmistaa oikea-aikainen ja yhdenvertainen tuki koko hyvinvointialueella.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta pitää tärkeinä suunnitelman painopisteitä, jotka liittyvät hyvinvoinnin haasteiden varhaiseen tunnistamiseen, mielen hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden vahvistamiseen, lasten ja nuorten osallisuuden lisäämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä terveellisten ja liikunnallisten elämäntapojen edistämiseen. Erityisen tärkeää on vahvistaa ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja sekä varmistaa niiden yhdenvertainen saavutettavuus.

Suunnitelman vahvuutena on hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, oppilaitosten, seurakuntien ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö. Lautakunta pitää yhteisövaikuttavuuden toimintamallia tärkeänä keinona vahvistaa yhteistä vastuuta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista sekä siirtää palvelujen painopistettä korjaavista palveluista varhaiseen tukeen. Perhekeskustoiminnan, sujuvien palvelupolkujen, yhden yhteydenoton periaatteen ja digitaalisten palvelujen kehittäminen tukevat tätä tavoitetta.

Lautakunta korostaa, että suunnitelman toimeenpanossa tulee kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteiden vaikuttavuuteen ja kustannusvaikuttavuuteen. Rajalliset voimavarat edellyttävät niiden kohdentamista tutkitusti vaikuttaviin ja hyvinvointieroja kaventaviin toimintatapoihin. Erityisesti ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen toimenpiteiden osalta on tärkeää arvioida, miten ne vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin, palvelutarpeiden kehitykseen sekä pitkällä aikavälillä raskaampien ja kustannuksiltaan vaativampien palvelujen tarpeeseen.

Suunnitelman tavoitteille tulee määritellä selkeät ja mitattavat vaikuttavuusindikaattorit, joiden avulla voidaan seurata hyvinvoinnin muutoksia, toimenpiteiden tuloksellisuutta ja voimavarojen käytön kustannusvaikuttavuutta. Arvioinnissa tulee hyödyntää tutkimus- ja tilastotietoa, palvelujen käyttö- ja kustannustietoja sekä lasten, nuorten ja perheiden kokemuksia. **Seurannan tulee tuottaa tietoa, jonka perusteella toimintaa voidaan suunnata uudelleen ja voimavaroja kohdentaa mahdollisimman vaikuttavasti.**

Lautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelma ei jää yksittäisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, vaan ohjaa pitkäjänteisesti yhteistä kehittämistä, tiedolla johtamista ja päätöksentekoa. Tavoitteena tulee olla lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin mitattava paraneminen sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä palvelujärjestelmä.